

Porozumět tomu, a pak to dělat

ZENOVÝ MISTR WU BONG

Nedávno mi jeden přítel při své řeči dharmy připomněl zajímavou postavu z historie zenu. Tento zenový mistr proslul svým jasným a jednoduchým učením, ještě víc snad ale svým neobvyklým životem. Je znám jako „ptačí mnich“, neboť žil na stromě a byl ve všem, i v těch nejzákladnějších potřebách, zcela závislý na svých žácích. Jednou se za ním vypravil velký buddhistický učenec ze sousední provincie. Byl to starý osmdesátiletý mnich, dokonale obeznámený se všemi hlavními buddhistickými spisy a všemi komentáři k nim. Toužil poznat někoho, kdo, ač zdaleka ne tak učený, je ještě slavnější než on sám. Přišel tedy k zenovému mistrovi a požádal ho o výklad učení. „Ptačí mnich“ odpověděl: „Nedělej zlo, konej dobro.“ Učenec dotčeně poznamenal, že tak jednoduché učení by pochopilo i čtyřleté dítě. Na to zenový mistr řekl: „Pravda, i čtyřleté dítě tomu rozumí, a přece to ani osmdesátiletý stařec nedokáže.“

Zenové učení je velmi jednoduché a velmi jasné. Chceme-li s ním někoho seznámit, můžeme ho zformulovat také jako „Nedělej zlo, konej dobro“. Nicméně pouhé porozumění tomuto principu, ba dokonce ani víra v něj a touha jej dosáhnout nám samy o sobě k jeho dosažení nepomohou. Musíme praktikovat. Dobře to ukazuje například válka v Perském zálivu. Oba prezidenti, jak americký, tak irácký, vyjádřili v televizním interview ještě před vypuknutím konfliktu svůj odpor k válce a svou podporu najít mírové řešení. Také lidé na ulici vyjadřovali do kamery naději, že konfliktu bude možné předejít. Potíž byla v tom, že Američané vnímali spor docela jinak než Iráčané; jejich vidění celé věci bylo výrazně odlišné. Dokud však na svých názorech a myšlenkách lpíme, musíme stále čelit rozporu mezi tím, co si myslíme, a tím, jak jednáme. Pouze tehdy, dokážeme-li se tohoto „já, můj, mně“ vzdát, pouze tehdy se může objevit „správná myšlenka“ a „správný názor“. Tedy „myšlenka bódhisattvy“ – myšlenka, která je pro všechny bytosti, ne jenom pro mou rodinu, stát či jen pro lidstvo; také pro zvířata, stromy, vodu, vzduch, pro celý tento svět. Jinými slovy to také znamená, že bez „já, můj, mně“ není žádné oddělení; žádná zeď mezi naším porozuměním a naším jednáním.

Odetnout „já, můj, mně“ nás vždy znovu dovede k otázce praxe. Jako u jakékoli jiné snahy, pomocí níž hledáme nějakou dokonalost, je nejdůležitější to dělat, praktikovat. Nestačí pochopit, že právě popsany stav bez „já“ je naším přirozeným stavem, naším přirozeným dědictvím. Nestačí porozumět, že každý je ve své podstatě osvícenou bytostí, „buddhou“. Je třeba poslední, velmi důležitý krok. Musíme přijmout toto porozumění zcela za své, musíme ho zcela dosáhnout. Proto potřebujeme zenová centra, ústraní a učitele. Proto je důležitá pravidelná formální praxe – přírůstek k naší individuální každodenní praxi. Hlavním smyslem řečí dharmy a textů, jako je tento, je vlastně podpořit lidi v praxi.

A nakonec se zeptat – dává to všechno smysl? V tom případě to dělejte.

Udělejte si denní rozvrh. Snažte se pravidelně praktikovat s dalšími členy sanghy, zúčastňujte se pravidelně intenzivních ústraní, snažte se pravidelně chodit na řeči dharmy. To všechno vaší praxi pomůže, a vaše účast a energie zase pomůže ostatním.

– Přeložil Jirka Lněnička

© Zenová škola Kwan Um 2008